

Laidiens: **22.04.2016., Nr. 78**
Oficiālās publikācijas Nr.: **2016/78.5**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 238

Rīgā 2016. gada 19. aprīlī (prot. Nr. 19 10. §)

Ugunsdrošības noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma
12. pantu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošības prasības, kas fiziskajām un juridiskajām personām jāievēro, lai novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas neatkarīgi no objekta īpašuma formas un atrašanās vietas.
2. Šo noteikumu izpratnē lieto šādus terminus:
 - 2.1. atbildīgā persona – Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 9. pantā noteiktais tiesību subjekts;
 - 2.2. būvobjekts – objekts vai teritorija, kurā notiek būvniecības process;
 - 2.3. daudzdzīvokļu objekts – objekts, kurā ir divi dzīvokļi un vairāk;
 - 2.4. elektroinstalācija – elektrosistēmas zemsprieguma daļa, kas pārvada un sadala elektroenerģiju lietotāja elektroietaisēs no elektroietaišu piederības robežas līdz elektroierīcei;
 - 2.5. evakuācijas plāns – vizuāli noformēti nepārprotami norādījumi, kā fiziskai personai rīkoties ugunsgrēka, avārijas vai bīstamas situācijas gadījumā un kā visātrāk nokļūt drošībā;
 - 2.6. meža atbildīgā persona – Meža likuma 4. panta pirmajā daļā noteiktais tiesību subjekts;
 - 2.7. meža objekts – Meža likuma 3. panta pirmajā daļā noteiktais objekts;
 - 2.8. mineralizētā josla – līdz augsnes minerālslānim attīrīta vai apvērsta vismaz 1,5 m plata augsnes josla, kas kavē uguns izplatīšanos;
 - 2.9. objekts – būve vai tās daļa;
 - 2.10. publisks objekts – objekts, kurā tiek organizēts publisks pasākums, vai objekts, kurš neatkarīgi no tā faktiskās izmantošanas vai īpašuma formas kalpo sabiedrības kopējo vajadzību un interešu nodrošināšanai un kurš par maksu vai bez maksas ir pieejams ikvienai personai;
 - 2.11. saimnieciskās darbības objekts – objekts, kurā privāto tiesību juridiska persona vai šādu personu apvienība, vai fiziskā persona savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros sniedz pakalpojumu, piedāvā vai pārdod

preci, izgatavo vai atjauno precī, vai publiska persona, publiskas personas institūcija, publisko tiesību juridiska persona, kura pilda valsts pārvaldes funkcijas;

2.12. teritorija – zemesgabals, kurā atrodas objekts, un zemesgabals, kas robežojas ar objektu, vai neapbūvēts zemesgabals;

2.13. ugunsbīstamie darbi – darbi, kuros izmanto atklātu liesmu vai kuros rodas dzirksteles, kā arī citi darbi, kas var izraisīt aizdegšanos;

2.14. ugunsdzēsības ūdensapgādes sistēma – tīklu, aprīkojumu, iekārtu, ierīču un būvju kopums, kas paredzēts ugunsdzēsības ūdens resursu ražošanai, pārvadei (transportam), uzglabāšanai vai sadalei, kā arī inženiertīklu pievadiem un iekšējiem inženiertīkliem;

2.15. viendzīvokļa objekts – brīvi stāvoša savrupmāja (piemēram, individuālā ģimenes māja, villa, mežsarga māja, lauku māja, vasarnīca, dārza māja), arī dvīņu un rindu mājas, kurās katram dzīvoklim ir savs jumts un sava atsevišķa ieeja;

2.16. dzelzceļa objekts – ritošais sastāvs, kā arī būves, kas nepieciešamas dzelzceļa infrastruktūras objektu uzturēšanai, remontam un lietošanai.

3. Ekonomikas ministrija sadarbībā ar Iekšlietu ministriju un attiecīgo standartu tehnisko komiteju iesaka Nacionālajai standartizācijas institūcijai saistībā ar šiem noteikumiem izstrādājamo, adaptējamo un piemērojamo standartu sarakstu.

4. Nacionālā standartizācijas institūcija savā oficiālajā tīmekļvietnē publicē to Latvijas nacionālo standartu sarakstu, kurus piemēro šo prasību izpildei.

5. Ja ugunsdrošības prasības ir izstrādātas atbilstoši publicēto piemērojamo standartu prasībām, uzskatāms, ka ugunsdrošības prasības atbilst šajos noteikumos minētajām prasībām, kuras aptver šie standarti.

6. Personu pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai darbības, kas var izraisīt ugunsgrēku, kā arī, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.

2. Pienākumi ugunsgrēka gadījumā

7. Ja izcēlies ugunsgrēks:

7.1. fiziskajai personai ir pienākums:

7.1.1. ziņot par to Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, zvanot uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112, nosaucot ugunsgrēka izcelšanās adresi vai vietu un ziņotāja vārdu, uzvārdu, kā arī sniegt pieprasīto papildu informāciju par ugunsgrēku;

7.1.2. informēt ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāju par cilvēkiem, kuri atrodas vai varētu atrasties ugunsgrēka apdraudētajā vietā, objekta ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām un piebraukšanas ceļiem, ugunsbīstamību, sprādzienbīstamību un citiem bīstamiem faktoriem;

7.2. saimnieciskās darbības objekta vai publiska objekta atbildīgajai personai papildus šo noteikumu 7.1.

apakšpunktā minētajam līdz brīdim, kad ierodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta vienība, ir pienākums nodrošināt:

7.2.1. ugunsdrošības instrukcijā noteikto ugunsdzēsības pasākumu veikšanu;

7.2.2. ugunsdrošībai nozīmīgo inženiertehnisko sistēmu iedarbināšanu;

7.2.3. tehnoloģisko iekārtu, elektroinstalācijas, elektroiekārtu, elektroierīču un inženiertīklu atvienošanu vai pārslēgšanu uz darba režīmu, kas neveicina ugunsgrēka attīstību un neierobežo tā dzēšanu;

7.2.4. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta vai avārijas dienestu izsaukšanu (ja nepieciešams).

3. Vispārīgās ugunsdrošības prasības

8. Atbildīgā persona nodrošina objektu un teritoriju ar tādiem konstruktīvajiem elementiem, inženiertīkliem, elektroinstalāciju, ugunsdrošībai nozīmīgām inženiertehniskām sistēmām un ierīcēm, kas atbilst normatīvajos aktos par būvniecību noteiktajām ugunsdrošības prasībām.

9. Objektu un teritoriju ekspluatē atbilstoši noteiktajam lietošanas veidam, saskaņā ar būvprojektā (paskaidrojuma rakstā un apliecinājuma kartē) paredzētajiem un būvniecības gaitā pieņemtajiem ugunsdrošības risinājumiem un noteikto ugunsslodzi un ievērojot normatīvo aktu prasības ugunsdrošības jomā.

10. Šo noteikumu prasības objektos, kuros kompetentās iestādes ir ierobežojušas personām pārvietošanās brīvību, piemēro tiktāl, cik tās nav pretrunā ar šo iestāžu darbību regulējošo normatīvo aktu prasībām, kas saistītas ar brīvības atņemšanu un ierobežotām personas tiesībām brīvi pārvietoties.

3.1. Vispārīgās ugunsdrošības prasības objektā

11. Būvkonstrukcijas ugunsaizsarglīdzekļa bojājuma vietu vai tās ugunsdrošo īpašību zudumu novērš.

12. Ugunsdrošās konstrukcijas neblīvo vietu aizdara ar blīvējošiem, dūmus necaurlaidīgiem materiāliem, kuriem ir atbilstoša normatīvajos aktos par būvniecību noteiktā ugunsizturības robeža.

13. Lūkas un ārējās kāpnes daudzdzīvokļu objekta koplietošanas lodžijās vai balkonos, kā arī pārejas uz blakus esošo koplietošanas objektu, kas izbūvētas saskaņā ar būvprojektu, uztur lietošanas kārtībā, aizliegts tās aizkraut vai citādi ierobežot piekļūšanu tām vai to izmantošanu.

14. Daudzdzīvokļu objekta atbildīgās personas pienākums ir nodrošināt:

14.1. ugunsdrošības prasību ievērošanu objekta un teritorijas koplietošanas (kopīpašuma) daļās;

14.2. inženiertīklu, ugunsdrošībai nozīmīgo inženiertehnisko sistēmu un ugunsdzēsības aprīkojuma uzturēšanu atbilstoši ražotāja tehnisko noteikumu un ugunsdrošību regulējošo normatīvo aktu prasībām.

15. Daudzdzīvokļu objekta un publiska objekta bēniņus, pagrabu vai tehnisko telpu noslēdz, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu.

16. Pagrabā, cokolstāvā vai pazemes stāvā vietas, kur pazemes inženiertīklu ievadi šķērso objekta konstrukcijas, ir hermētiskas (gāzu necaurlaidīgas).

17. Atkritumu vadu lūku vāki ir cieši aizverami, bez defektiem un pastāvīgi aizvērtā stāvoklī, lai nepieļautu dūmu un citu degšanas produktu izplatīšanos ugunsgrēka gadījumā.

18. Objektā, kas augstāks par diviem stāviem, katru kāpņu telpas stāvu nodrošina ar attiecīgā stāva kārtas numuru. Šā punkta prasības neattiecas uz objektu, kas ir viendzīvokļa objekts.

19. Lai nepieļautu dūmu un citu degšanas produktu izplatīšanos ugunsgrēka gadījumā, durvis, kas atdala kāpņu telpu no citas nozīmes telpas, aprīko ar pašaizveres mehānismiem un noblīvētām piedurlistēm. Šā punkta prasības

neattiecas uz durvīm, kas atdala dzīvokli no kāpņu telpas.

20. Durvis, aizkari un vārti ugunsdrošā konstrukcijā ir pastāvīgi aizvērtā stāvoklī, ja to aizvēršanu nenodrošina automātiskā ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma vai automātiskā ugunsdzēsības sistēma.

21. Ierīci, kas paredzēta ciešai durvju, vārtu un aizkara aizvēršanai ugunsdrošā konstrukcijā, uztur darba kārtībā.

22. Ja degtspējīgus priekšmetus vai vielas uzglabā noliktavas telpās pagrabā vai cokolstāvā, šajās telpās nodrošina dūmu izvadišanu.

23. Ugunsgrēka gadījumā evakuācijai aizliegts izmantot liftu.

24. Vielas un priekšmetus uzglabā, ņemot vērā to fizikālās un ķīmiskās īpašības.

25. Smēķēšanai paredzēto vietu aprīko ar izsmēķiem paredzētu degtnespējīga materiāla trauku un apzīmē ar 6.1. zīmi un uzrakstu (1. pielikums).

26. Objektā aizliegts:

26.1. uzkopšanai izmantot degtspējīgus šķidrumus, kuri nav speciāli paredzēti šim nolūkam;

26.2. atstāt bez uzraudzības iekurtas apkures ierīces, kā arī elektriskajam tīklam pievienotas sadzīves elektroiekārtas un elektroierīces, izņemot gadījumu, ja to pieļauj ierīces ekspluatācijas instrukcija;

26.3. izmantojot atklātu uguni, atkausēt aizsalušus cauruļvadus;

26.4. novietot balonus ar degtspējīgām vai oksidējošām gāzēm, kā arī šķidras bīstamas vielas pagrabos, cokolstāvos, bēniņos, uz balkoniem un lodžijām;

26.5. iebraukt mehāniskajiem transportlīdzekļiem (turpmāk – transportlīdzeklis), izņemot speciāli aprīkotus transportlīdzekļus, ja objektā var izveidoties sprādzienbīstama vide;

26.6. sprādzienbīstamā vidē iebraukt transportlīdzekļiem, kuru riepas aprīkotas ar radzēm vai ķēdēm.

3.2. Vispārīgās ugunsdrošības prasības teritorijā

27. Teritoriju uztur brīvu no degtspējīgiem atkritumiem, bet 10 m platu joslu ap objektu attīra no sausās zāles un kultūraugu atliekām.

28. Atbildīgā persona veic pasākumus, lai teritorijā nenotiktu kūlas vai zāles degšana.

29. Ceļus un piebrauktuves pie objekta un ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām uztur tā, lai nodrošinātu ugunsdzēsības transportlīdzekļu piekļūšanu. Automātiski atveramiem vārtiem un barjerām nodrošina manuālu atvēršanu.

30. Pie katras iebrauktuves teritorijā, kurā ir ugunsdzēsības ūdensņemšanas vieta, izvieto ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietu izvietojuma shēmu.

31. Ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietu izvietojuma shēmā norāda teritorijas plānojumu, ugunsdzēsības ūdensvada hidrantus, aizbīdņus, vadības mezglus, sūkņu, putu koncentrāta un atklātas un slēgtas ugunsdzēsības ūdensņemšanas atrašanās vietas, izmantojot 3.1., 3.2., 3.3., 3.4. un 3.5. zīmi (1. pielikums). Shēma ir viegli uztverama, un tās minimālais izmērs ir 1 x 1 m.

32. Teritoriju (izņemot viendzīvokļa objekta teritoriju) nodrošina ar ugunsdrošībai lietojamām zīmēm atbilstoši šo noteikumu 7. nodaļā minētajām prasībām.

33. Uzglabājot vielas un priekšmetus konteineros teritorijā, izveido 5 m platu ugunsdrošības atstarpi starp konteineru rindām. Konteineru rindas garums nedrīkst pārsniegt 100 m.
34. Ja teritorijā izlijušas šķidras degtspējīgas vielas, tās nekavējoties savāc, un vietas, kur tās izlijušas, apkaisa ar absorbējošu vielu. Absorbējošo vielu pēc tam savāc un uzglabā speciāli iekārtotā un apzīmētā vietā.
35. Transportlīdzekli, kas paredzēts degtspējīgu šķidrumu vai gāzu pārvadāšanai, aizliegts novietot tuvāk par 50 m no publiska objekta, dzīvošanai paredzēta objekta, tilta, tuneļa un viadukta.
36. Par plānotu ceļa, tilta, tuneļa, viadukta, dzelzceļa pārbrauktuves slēgšanu vai remontu, ja nav nodrošināta vai tiek ierobežota ugunsdzēsības transportlīdzekļu (vai speciālās tehnikas) kustība, kā arī par satiksmes atjaunošanu atbildīgā persona rakstiski informē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu. Par neplānotu ceļa, tilta, tuneļa, viadukta, dzelzceļa pārbrauktuves slēgšanu vai remontu, ja nav nodrošināta vai tiek ierobežota ugunsdzēsības transportlīdzekļu (vai speciālās tehnikas) kustība, atbildīgā persona nekavējoties informē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, zvanot uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112.
37. Aizliegts novietot transportlīdzekli un kuģošanas līdzekli zem tilta, viadukta un tunelī.
38. Vielas un priekšmetus uzglabā, ņemot vērā to fizikālās un ķīmiskās īpašības.
39. Smēķēšanai paredzēto vietu aprīko ar izsmēķiem paredzētu degtnespējīga materiāla trauku un apzīmē ar 6.1. zīmi un uzrakstu (1. pielikums).
40. Teritorijā aizliegts:
- 40.1. ugunsdrošības atstarpēs novietot degtspējīgus materiālus un priekšmetus;
 - 40.2. ierobežot teritoriju tā, ka tiek traucēta ugunsdzēsības transportlīdzekļu piekļūšana objektam;
 - 40.3. izliet šķidras degtspējīgas vielas kanalizācijas sistēmā;
 - 40.4. uzglabāt degtspējīgus atkritumus ārpus īpaši izraudzītām un iekārtotām vietām;
 - 40.5. smēķēt neatļautā vietā, kā arī ārpus īpaši aprīkotas un apzīmētas vietas, izņemot viendzīvokļa objekta teritoriju.

3.3. Vispārīgās ugunsdrošības prasības būvobjektā

41. Par ugunsdrošības prasību ievērošanu būvobjektā un būvdarbu izpildes gaitā atbild būvdarbu veicējs. Būvdarbu veicēja pienākums ir ievērot šajos noteikumos minētās prasības.
42. Ja būvdarbi notiek, nepārtraucot objekta ekspluatāciju, tad, lai nesamazinātu objekta ugunsdrošību, objektā nodrošina attiecīgus kompensējošus ugunsdrošības pasākumus. Kompensējošos ugunsdrošības pasākumus norāda būvobjekta ugunsdrošības instrukcijā saskaņā ar šo noteikumu 180.2. apakšpunktu.
43. Būvobjektu nodrošina ar ārējo ugunsdzēsības ūdensapgādi. Līdz tās izbūvei šim nolūkam var ierīkot pagaidu ūdensapgādi vai pielāgot esošās ūdensņemšanas vietas.
44. Būvobjektu nodrošina ar ugunsdrošībai lietojamām zīmēm (1. pielikums).
45. Būvlaukumā ierīko piebrauktuvi un caurbrauktuvi ugunsdzēsības transportlīdzekļiem. Piebrauktuvi apzīmē ar 7.1., 7.2., 7.3. vai 7.4. zīmi (1. pielikums).
46. Ugunsdzēsības transportlīdzekļiem paredzētās piebrauktuves un caurbrauktuves platums nedrīkst būt mazāks par 3,5 m. Strupceļā ierīko vismaz 12 x 12 m lielu laukumu vai loku, kur apgriezties ugunsdzēsības